

РЕШЕНИЕ

№ 4

гр. Варна, 05.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Дарина Ст. Маркова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Анета Н. Братанова Въззивно търговско дело
№ 20233001000510 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК, образувано по въззивна жалба, подадена от Застрахователна компания “Олимпик“ /н/ АД - гр.Никозия, Република Кипър, чрез „ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ ОЛИМПИК-КЛОН БЪЛГАРИЯ“ КЧТ – гр. София, подадена чрез процесуален представител адв. С., срещу решение № 260001/22.05.2023г., постановено по т.д. № 42/2019г. по описа на ТОС, в частта с което съдът е осъдил Застрахователна компания “Олимпик“/л/ АД - гр.Никозия, Република Кипър, представлявано от ликвидаторите Павлос Накузи и Христала Панайоту, чрез „Застрахователна компания Олимпик-клон България“ КЧТ-гр.София, да заплати на Т. П. З. **сумата над 40 000 лв. до присъдените 80 000 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания вследствие причинени телесни увреждания и други негативни изживявания, в резултат на ПТП, настъпило на 25.06.2018 г. в гр. Омуртаг, на осн.чл.432, ал.1 КЗ, ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 18.03.2019г. до окончателното изплащане на сумата. Въззивникът поддържа, че размерът на присъденото застрахователно обезщетение е прекомерно завишен и не отговаря на принципа за справедливост. Отделно – пострадалото лице има принос за ПТП, възлизащ на 30%. Претендира се отмяна на решението в обжалваната част и присъждане на разноски.

Въззиваемата страна Т. П. З., действаща чрез адв.Ст.Ч., оспорва основателността на предявената въззивна жалба. Претендират се разноски за

изготвяне на отговор на въззивната жалба.

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирана страна, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при наличие на правен интерес от обжалването и отговаря на изискванията на чл. 262 ГПК. Жалбата отговаря и на останалите изисквания на чл. 260, т. 1, 2, 4 и 7 и чл. 261 от ГПК, поради което се преценява от въззивния съд като процесуално допустима и редовна.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

ЗК "Олимпик" АД е застрахователно дружество, регистрирано в Република Кипър, по отношение на което с решение от 30.07.2019 г. на Областен съд гр. Никозия, Кипър по иск № 656/2018 г., публикувано на 23.08.2019 г., е открито производство по ликвидация /принудителна съдебна ликвидация поради неплатежоспособност /несъстоятелност/. Решението по откриване на производство по ликвидация/несъстоятелност на застраховател, получил лиценз в друга държава членка, какъвто застраховател по чл. 12, ал. 1, т. 2 от КЗ е ЗК "Олимпик" АД, предоставящо услуги чрез клона си в Република България, поражда действие в Република България от момента, в който има действие в съответната държава членка - чл. 624, ал. 1 от КЗ. Производството по ликвидация на ЗК "Олимпик" АД, правните му последици, както и правомощията на ликвидаторите се уреждат от националното право на държавата по произход на застрахователя /приложимо право съгласно чл. 274 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 25.11.2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност(Платежоспособност II).

Ищцата твърди и представя доказателства за предявяване на претенцията си за заплащане на обезщетение за вредите, претърпани от процесното ПТП, пред ликвидаторите на ЗК "Олимпик" АД. Съгласно разпоредбата на чл. 220 от Закона за дружествата на Република Кипър /служебно известна на съда/, с факта на издаване на разпореждане за ликвидация никое исково производство не може да продължи или да бъде започнато срещу дружеството, освен ако няма разрешение на компетентния съд. Налице е издадено изрично разпореждане на Районен съд – Никозия от 15.03.2023 год. по съдебен иск № 656/2018 год. за продължаване на настоящото исково производство.

Във въззивното производство са безспорни предпоставките за възникване отговорността на застрахователя - наличието на деликт при съответното авторство, противоправност и вина. Налице е застрахователно правоотношение между причинителя и застрахователното дружество по застраховка „Гражданска отговорност”. Установено е и настъпването на застрахователно събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

Въззивните възражения са сведени единствено до размера на дължимата обезвреда за претърпяните неимуществени вреди и до наличието и размера на съпричиняване. В сочените предметни предели следва да се произнесе въззивната инстанция /чл.269 ГПК/.

По твърдяното съпричиняване

С влязло в сила на 25.05.2021 г. решение №21/07.05.2021 г., постановено по а.н.д. №95/2021 г. на Районен съд - Омуртаг Л И Ш от с. Звездица, общ. Омуртаг, чиято гражданска отговорност е застрахована в ответното дружество Застрахователна компания "Олимпик" АД-гр.Никозия, Република Кипър, чрез „Застрахователна компания Олимпик-клон България“КЧТ-гр.София, е призната за виновна в престъпление по по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК и чл.49 от ЗДвП за това, че на 25.06.2018 г., около 17.00 ч., в гр. Омуртаг, при излизане на второкласен път II-48, км. 1+800, при управление на моторно превозно средство - лек автомобил, марка „Пежо“, модел „307“, с рег. № XXXXXXXX, нарушила правилата за движение по пътищата - чл. 49 от ЗДвП, съгласно която разпоредба „водач на пътно превозно средство, което излиза от земен път на път с настилка, е длъжен да пропусне движещите се по пътя с настилка пътни превозни средства“, излизайки с управляваното от нея МПС от земен път на път с настилка, а именно второкласен път II-48, не пропуснала правомерно движещия се по второкласния път в посока гр. Котел към гр. Омуртаг лек автомобил марка „Мазда“ модел „626“ с рег. № XXXXXXXX, управляван от ищцата Т. П. З., при което последната предприела спасителна маневра - завой наляво по посока на движението с управляваното от нея МПС, но напуснала пътното платно и се блъснала в ограда.

Във въззивната инстанция не се оспорва механизма на ПТП. Спорът пред настоящата инстанция, ограничен от въведените във въззивната жалба възражения, е единствено досежно факта – ползвала ли е Т.З. обезопасителен колан.

Изводът за наличие на съпричиняване не може да почива на предположения, а изисква доказани по безспорен начин конкретни действия или бездействия на увреденото лице, с които то обективно е способствало за настъпване на вредоносния резултат, като е създадо условия или е улеснило неговото настъпване /[решение № 206/12.03.2010 г.](#) по т. д. № 35/2009 г. на ВКС, II т. о., [решение № 59/10.06.2011 г.](#) по т. д. № 286/2011 г. на ВКС, I т. о., [решение № 98/24.06.2013 г.](#) по т. д. № 596/2012 г. на ВКС, II т. о., [решение № 99/08.10.2013 г.](#) по т. д. № 44/2012 г. на ВКС, II г. о., [решение № 154/31.10.2011 г.](#) по т. д. № 977/2010 г. на ВКС, II т. о./.

Вещото лице по приетата и неоспорена СМЕ, на която въззивникът се позовава, е заявило, че не може да определи дали пострадалата е била с обезопасителен колан. Според заключението на САТЕ констатираните медицински травми на пострадалата З. /оток и кръвонасядане на двете очи, оток на гърба на носа, малка рана на долната устна/ „*говорят по-скоро, че по*

време на инцидента тя не е била с поставен предпазен колан“.

По делото не е установено по реда на главното и пълно доказване, че ищцата е нарушила разпоредбата на чл. 137а, ал.1 ЗДвП. Липсва категоричен и еднозначен експертен извод за твърдяното бездействие. Главното и пълно доказване предполага сигурното установяване на факти и обстоятелства, а не само вероятност за тяхното настъпване.

По делото не е установено и че поставянето на предпазния колан би предотвратило или ограничило основната, водеща травма от ПТП – счупването на поясния прешлен.

В заключение възражението за съпричиняване се преценява от настоящия състав като неоснователно.

По размера на неимуществените вреди

Съгласно нормата на чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Поначало, причинените неимуществени вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени или поправени, а само да бъдат възмездени чрез парично обезщетение за доставяне на други блага, което придава на обезщетението характер не на компенсаторно, а на заместващо такова. Тази заместваща облага във всеки конкретен случай е различна, зависеща от характера и степента на конкретното субективно увреждане, поради което причинените вреди следва да бъдат определени по тяхната афектационна стойност.

Съгласно ППВС № 4 / 1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението - възрастта на пострадалия към момента на настъпване на вредите, продължителността и интензитета на болките и страданията, общественото разбиране за справедливост и др. За ориентир при определяне на размера на дължимото застрахователно обезщетение следва да бъдат отчетени конкретните икономически условия и съответните нива за застрахователно покритие към релевантния момент за определяне на обезщетението – настъпилото ПТП.

Определеното от ВОС обезщетение в размер на 80 000 лева отговаря на очертаните критерии за справедливост по следните съображения:

Ищцата е претърпяла множество външни кръвонасядания, разкъсно-контусни рани и охлузвания. Според епикриза от МБАЛ „Търговище“ АД е претърпяла и мозъчно сътресение без открита вътрешночерепна травма. При повторен преглед в болницата и допълнителни изследвания била установена травма на гръбначния стълб, изразяваща се в счупване на трети поясен прешлен.

В конкретния случай травмата е довела до трайно затрудняване на движенията на снагата за срок от 10-11 месеца с тежък възстановителен

период, загуба на лична автономност и зависимост от чужди грижи. Вещото лице - медик е категорично, че болките при този вид травма са силни /така устни обяснения, о.с.з. на 14.10.2019 год./. За силни, интензивни и продължителни болки говорят и разпитаните по делото свидетели.

Понастоящем са налице остатъчни явления - болеви синдром при студено и влажно време, както и при по-интензивен физически труд. Ищцата не може да кляка, да се навежда, да върви бързо /показания на св. С и св.С/.

В допълнение към горното, ищцата е препърпяла негативни емоционални изживявания – тревожност, безпокойство, инсомния. Безсънието персистира и понастоящем. Ищцата е била на 73 год. към датата на инцидента - жизнена, работоспособна и комуникативна. Животът и понастоящем е коренно променен в негативна посока.

При съвкупната преценка на физическите и психологически травми, продължителността и интензитета на понесените болки, констатираните остатъчни явления, както и коренната промяна в живота на ищцата, съдът намира, че решението в обжалваната част следва да бъде потвърдено. Определеното обезщетение отговаря и на икономическата обстановка в страната към датата на деликта, ориентир за която са както официално оповестените статистически данни за средна работна заплата, инфлация и пр., така и нормативно установените нива на застрахователно покритие за неимуществени вреди при застраховка "Гражданска отговорност" - чл.492 КЗ /макар последните да се явяват само помощен критерий/.

Присъдената законна лихва и нейният начален момент не са предмет на оспорване във въззивното производство.

Разноски

С оглед изхода от спора пред въззивната инстанция в полза на процесуалния представител на въззиваемата страна – адв. И М следва да бъде присъдено възнаграждение по чл. 38, ал.2 ЗА в размер на 3850 лева /чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/2004 год./

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260001/22.05.2023г., постановено по т.д. № 42/2019г. по описа на ТОС.

ОСЪЖДА Застрахователна компания "Олимпик"/л/ АД-гр.Никозия, Република Кипър, чрез „Застрахователна компания Олимпик-клон България“ КЧТ-гр.София, ЕИК 200737120 **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат И С М от САК с адрес за кореспонденция гр.София, ул.“Три уши“ /, ет.4 сумата от 3850 лева, на основание чл.38, ал.2 ЗА.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчване на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____